

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПНУ**

**Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Національний університет
«Львівська політехніка»**

**Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кафедра педагогіки та інноваційної освіти**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

3 листопада 2023 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 3 листопада 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Фенцик О.М. (гол.ред.) та ін. – Мукачево : МДУ, 2023. – 306 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №9 від «23» листопада 2023 р.)**

Рецензенти:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Бобирева О.С. – доктор філософії з педагогічних наук, асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фенцик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1	
ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ	
<i>Ангеліна Герич, Марія Кузьма-Качур</i> ПРИРОДНИЧО-НАУКОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОГО СТАНДАРТУ	10
<i>Іван Кушнір</i> ПЕРЕДВИЩА ФАХОВА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН	12
<i>Марина Ледок</i> ЕМОЦІЙНО-ЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ЯК ПРЕДМЕТ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	17
<i>Жанна Макара</i> РОЛЬ І МІСЦЕ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ВЧИТЕЛЯ	22
<i>Антоніна Микуліна</i> ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА	26
<i>Sofiya Chovriy, Nikoletta Popovych,</i> THE PHENOMENON OF “CULTURAL COMPETENCE” IN INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC DISCOURSE	30
РОЗДІЛ 2	
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ	
<i>Дмитро Грегірчак</i> «АСОЦІАТИВНИЙ КУЩ» ЯК МЕТОДИЧНИЙ ПРИЙОМ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	34
<i>Тетяна Гичка, Надія Брижак</i> ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	37
<i>Анжеліна Пугач</i> МЕДІАОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ УСПІШНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ	40
<i>Мирослава Томинець, Маріанна Горват</i> ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	45
<i>Михайло Яцура</i> АКМЕОЛОГІЧНИЙ АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	50

РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ	
<i>Анастасія Буркало, Надія Брижак</i> НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	55
РОЗДІЛ 4 ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	
<i>Тамара Бондар, Віталій Симонян</i> ЕТНОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ: КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ	59
<i>Олена Мішкулинець, Анастасія Стець</i> ОРГАНІЗАЦІЯ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ СТОРІТЕЛЛІНГУ	62
<i>Анастасія Леврінь, Мирослава Томашевська</i> ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	66
<i>Наталка Лібак</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ДО ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ НУШ	69
<i>Володимир Орбан</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА КАДРІВ У СИСТЕМІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ	73
<i>Альбіна Сабов, Антоніна Микуліна</i> ОСОБИСТІСНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ЯКОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	77
<i>Андрея Молнар-Чатлош</i> ФЕНОМЕН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ	81
<i>Ангеліна Троян, Марія Кузьма-Качур,</i> ФОРМУВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ ЗАСОБАМИ STEM – ОСВІТИ	84
<i>Оксана Фенцик, Марія Кинів</i> РИТОРИЧНА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ	87

<i>Оксана Чекан, Мілена Бенцин</i> АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	90
РОЗДІЛ 5 ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА	
<i>Христина Барна, Аліна Медвідь</i> СПЕЦИФІКА ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЯ ПРИ ЕФЕРЕНТНІЙ МОТОРНІЙ АФАЗІЇ	95
<i>Ольга Гончар, Олена Кислюк</i> ПАРТНЕРСТВО ЯК ПРОВІДНИЙ (ОСНОВНИЙ) ПРИНЦИП ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	97
<i>Дарина Катеринюк</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ	100
<i>Оксана Кас'яненко, Віолетта Теліга</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	103
<i>Оксана Кас'яненко, Катерина Химинець, Марія Савляк</i> ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В США	106
<i>Діана Макарук</i> ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ	111
<i>Паламар Наталія Сергіївна</i> РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ АУТИСТИ	115
<i>Максим Скочко</i> НАДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПОСЛУГИ ДІТЯМ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	117
<i>Ірина Фаловська</i> ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ГРУПІ	121
<i>Оксана Чекан, Каріна Дуусь</i> ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ СЛОВА ТА ЙОГО ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ	125
РОЗДІЛ 6 ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	
<i>Інна Бенчак, Марія Кузьма-Качур</i> ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА	129

<i>Марина Бережник</i> РЕГІОНАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ	131
<i>Людмила Васько, Мирослава Томашевська</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАСОБІВ МОБІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ТА БАТЬКІВ	135
<i>Кароліна Звонар</i> ПОНЯТТЯ «ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ» В НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	138
<i>Рената Любка, Оксана Ліба</i> ВИКОРИСТАННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	141
<i>Віра Ребрей, Брижак Надія</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ	144
<i>Оксана Фенцик, Валерія Матейко</i> ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ	149
РОЗДІЛ 7	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	
<i>Яна Арделан, Надія Русин</i> ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ СІМ'Ї	152
<i>Христина Барна, Олеся Орябко</i> ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЛЕКСИЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ	155
<i>Олена Бобирева, Вікторія Вовчок</i> ТВОРЧІ РОЗПОВІДІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	159
<i>Наталія Бобрушко, Надія Русин</i> ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРАКТИЦІ РОБОТИ ВИХОВАТЕЛЯ	163
<i>Юлія Богонюк</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	167
<i>Марина Гулан, Надія Русин</i> ВПЛИВ БАТЬКІВСЬКОГО СТИЛЮ ВИХОВАННЯ НА ОСОБИСТІСНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	169

<i>Вікторія Дем'янчук, Надія Русин</i> НАЛАГОДЖЕННЯ ДРУЖНИХ СТОСУНКІВ У ДИТЯЧОМУ КОЛЕКТИВІ В УМОВАХ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	173
<i>Анастасія Дишко</i> ДОШКІЛЬНА ОСВІТА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	177
<i>Олена Добош, Олександра Дорогій</i> ОСВІТНЄ РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ В ЗДО	181
<i>Вікторія Іванова, Христина Мочан</i> АНАЛІЗ ПРОГРАМОВОГО ЗМІСТУ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	184
<i>Вікторія Іванова, Евеліна Панько</i> ЛЕГОКОНСТРУЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	188
<i>Вікторія Іванова, Іванна Пинів</i> СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНЯТ	192
<i>Вікторія Іванова, Анжела Юраш</i> ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	197
<i>Вікторія Козут, Олена Добош</i> ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ В ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЗДО	202
<i>Антоніна Микуліна, Оксана Вегеш</i> НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ДЕКОРАТИВНОГО ЛПЛЕННЯ ЗА МОТИВАМИ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА	205
<i>Катерина Михайлова, Аліна Козак</i> ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ	209
<i>Мирослава Томашевська, Ірина Нестерук</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	213
<i>Оксана Попович, Іванна Шмулига</i> МОВЛЕННЄВА ГОТОВНІСТЬ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ ЯК НАУКОВА ДЕФІНІЦІЯ	216
<i>Оксана Чекан, Іванна Дика</i> СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ВПЛИВОВІ ПРОЦЕСИ	220
<i>Наталія Черепаня, Даши Паренко</i> ФОРМУВАННЯ ГУМАННИХ ВІДНОСИНИ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДИ ЯК ЗАСІБ АДЕКВАТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПРИРОДІ	224

Дошкільники самі розподіляють ролі, продавці складають цікаві розповіді про виставлені вироби, а покупці із задоволенням купували речі, які найбільше їм сподобались. Таким чином діти більше дізнаються про українські народні промисли, їх характерні особливості, вчать виготовляти різні вироби, користуючись різними технічними прийомами і способами ліплення.

Отже, декоративне ліплення дає дивовижну можливість моделювати світ і своє уявлення про нього в просторово-пластичних образах. Якщо цей вид діяльності правильно організований, то ліплення може стати улюбленим заняттям дітей. Кожна дитина зможе створити свій власний маленький пластиліновий або глиняний світ.

Список використаних джерел

1. Загаєцька О. одвічних ритмах гончарного круга / О. Загаєцька // Образотворче мистецтво. – 2003. – №1 – С. 12-16.
2. Лозинська Є. Українське народознавство дітям дошкільного віку / Є.Лозинська / Метод. посібн. для дошкільн. закл. – Львів: Оріяна-Нова, 2008. – 208 с.
3. Мурга Л. Керамічний дивограй. / Л. Мурга // БВДС. – 2003. – № 9. – С.19-24.

Катерина Михайлова

старший викладач кафедри
дошкільної та спеціальної освіти
Мукачівський державний університет

Аліна Козак

спеціальність 012 Дошкільна освіта
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

У ДОШКІЛЬНИКІВ

Здоров'я дітей – основа здоров'я нації, адже від нього залежить майбутнє держави. Сучасний стан здоров'я дітей в Україні бажає бути кращим. Статистичні дані свідчать про зростання за останні 10 років захворювань серед дітей на 20%, збільшився контингент дітей-інвалідів. Найбільш поширені

хвороби ендокринної системи, кровообігу, нервової системи. У ЗДО 70% дітей мають порушення опорно-рухової системи. Причиною є мала активність дітей, витрати часу на дії з смартфонами, неправильне харчування, екологія тощо.

Тому сьогодні піднімається питання про формування здорового способу життя з самого раннього віку. Враховуючи актуальність проблеми здоров'я, найважливішими стратегічними завданнями національних програм «Діти України», «Здоров'я нації» визначено всебічний розвиток дитини, становлення її духовного, психічного, та фізичного здоров'я. У державних документах, якими керується дошкільна освіта (Закон України «Про дошкільну освіту», «Базовий компонент дошкільної освіти» тощо) акцентується увага саме на компетентнісному підході до проблеми, який передбачає надання переваги практичній спрямованості освіти, характеризується особистісним і діяльнісним аспектами.

Базовий компонент дошкільної освіти є Державним стандартом дошкільної освіти України, в якому зведено норми та положення, що визначають державні вимоги до рівня освіченості, розвиненості та вихованості дитини: сумарний кінцевий показник набутих дитиною компетенцій перед її вступом у школу. Базовий компонент дошкільної освіти передбачає сформованість мінімально достатнього та відповідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6 років життя [2, с.5].

У змісті освітньої лінії «Особистість дитини» Базового компонента дошкільної освіти закладена «здоров'язбережувальна компетенція», яка передбачає «обізнаність із будовою свого тіла, гігієнічними навичками за його доглядом; належністю до певної статі; продуктами харчування, основними показниками власного здоров'я, цінністю здоров'я для людини; вміння виконувати основні рухи та гімнастичні вправи; застосовувати набуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей.» [1, с. 11].

Освітня лінія «Особистість дитини» передбачає: виховання у дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних

якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок і навичок безпечної життєдіяльності.

Формування у дошкільників знань про основи здоров'я й безпеку життєдіяльності та розвиток відповідних умінь включає:

- ціннісне ставлення до власного життя;
- проведення загартовувальних процедур;
- прищеплення навичок громадської та особистої гігієни;
- ознайомлення з помічниками та друзями здоров'я- природними та соціальними чинниками, які допомагають, і тими, які можуть шкодити здоров'ю та життю;
- розкриття поняття про вікові зміни в організмі, його зростання;
- обізнаність в доступній для розуміння інформації про елементарну будову тіла, призначення й дію органів і систем;
- формування позитивного ставлення до антропометрії, медичних обстежень, профілактичних щеплень;
- набуття навичок збереження та зміцнення постави, профілактики плоскостопості;
- формування понять про стихійні явища природи, ознайомлення з причинами їх виникнення, характерними ознаками, негативними наслідками;
- правила поведінки в різних екстремальних ситуаціях;
- стимулювання небезпеки щодо вогню, газу, електричного струму, формування вміння дотримуватись правил протипожежної безпеки, швидко знаходити правильний вихід у небезпечній ситуації;
- прищеплювати вміння обережно поводитися з ліками та хімічними речовинами;
- надання знань про небезпечні для життя людини отруйні рослини, тварини;

- формування обізнаності про небезпеку спілкування з незнайомими людьми та загрозами для життя, які можуть виникнути;
- навчання пристосовуватися до постійно мінливих умов навколишнього середовища, що проявляється в стійкості до екстремальних ситуацій, опірності організму до несприятливих чинників;
- засвоєння здоров'язберігаючого стилю поведінки для подальшого життя [2, с.4].

Практика доводить, що недостатньо обмежуватися наданням дітям лише готових знань, адже життєві ситуації вимагають нестандартного, творчого підходу до їх розв'язання. Засвоєні дітьми знання про здоров'я тільки тоді будуть мати практичну цінність, коли трансформуватимуться в навички здорового способу життя. Саме тому слід забезпечити можливість дітей активно використовувати набуті знання в ігровій, побутовій, образотворчій, театралізованій, дослідницькій діяльності. Це формування забезпечується у процесі здійснення дорослими виховання оздоровчого спрямування, що забезпечує розвиток усіх компонентів здоров'я дітей як найбільшої базової цінності.

Вихователям ЗДО необхідно подбати про набуття дитиною власного досвіду. З цією метою важливо формувати у дітей практичні навички у процесі самостійної діяльності під час проведення режимних процесів, надавати їм можливість приймати самостійно рішення у екстремальних умовах, вчити переборювати труднощі у складних життєвих ситуаціях, дбати про безпеку власного життя на вулиці, в побутових умовах, вести здоровий спосіб життя.

Украй важливо, щоб дошкільнята мали можливість наслідувати переважно позитивний досвід як життя батьків, так і поведінку та спілкування з наставниками і однолітками в групі закладів дошкільної освіти з метою навчитись жити в злагоді із собою та світом, долаючи перепони, які можуть зашкодити їх здоров'ю.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні.- К. 2021 р.
2. Богініч О.Л. Здоров'я та фізичний розвиток дитини. Реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / О. Богініч // Дошкільне виховання. - 2012. - №19.- С.3-9.

Мирослава Томашевська

доктор філософії, асистент кафедри педагогіки
дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет

Ірина Нестерук

спеціальність 012 Дошкільна освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Дошкільний вік, з погляду вітчизняних педагогів і психологів, є найважливішим періодом у психічному й особистісному розвитку дітей. Будь-який віковий період пов'язаний не тільки з подальшим формуванням, а й зі значною перебудовою особистості дитини та пізнавальної діяльності, необхідною з метою її ефективного переходу до нового суспільного статусу – школяра. Естетичні якості особистості не є вродженими, вони починають розвиватися з самого раннього віку в соціальному середовищі. Важливої ролі у формуванні естетичних емоцій набуває активне педагогічне лідерство.

У процесі естетичного розвитку діти поступово домінують в естетичній культурі, формують естетичне сприйняття, а також уявлення, судження, інтереси, потреби, почуття, художню діяльність і творчі здібності. Формування естетичних емоцій і формування естетичної культури проходять через кілька етапів її динаміки, багато в чому ці етапи пов'язані з особливостями розвитку особистості дитини. Естетичне виховання включає в себе естетичний розвиток, який характеризується як організований процес формування основних фізичних сил дитини, що забезпечує активність її життєдіяльності естетичного сприйняття, творчої уяви, почуттів, образного мислення, емоційного досвіду та формування духовних потреб. Такі форми художньої діяльності, як гра, мистецтво, музика, мовлення, мистецтво та ін. мають велике значення для естетичного розвитку особистості дитини. Від самого народження природа

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>